

הדרכת הורים לטיפול בבעיות התנהגות אצל הילדים

לפי שיטת Parent Management Training

-סילבוס קורס-

מספר מפגשים: 6

מנחה: אלון בבצ'יק

דוא"ל: alon@4family.co.il

תיאור כללי

המשתתפים ילמדו עקרונות שיטת טיפול בבעיות התנהגות אצל ילדים, לפי שיטת Parent Management Training, שהינה השיטה הנחקרת ביותר בתחום זה.

ישנן דעות רבות אודות הדרך הנכונה לשנות לטובה התנהגות של ילדים: החל מעצות שהורים מקבלים מחברים או קרובים, דרך עצות של אנשי מקצוע, וכלה במידע רב שניתן למצוא ברשת האינטרנט, בספרות ההדרכה להורים ובמקורות נוספים. פעמים רבות דעות אלו סותרות או מנוגדות.

לצד אלו, קיים גוף מחקר נרחב העוסק בטיפול בבעיות התנהגות אצל הילדים. המחקרים המוקדמים החלו בשנות ה-60, ע"י ד"ר ג'רלד פטרסון ו**קבוצת חוקרים מאוניברסיטת אורגון**, אשר פיתחו את Parent Management Training (או בקיצור PMT) - הדרכת הורים לטיפול בבעיות התנהגות אצל הילדים. מאז בוצעו מעל 100 מחקרים מבוקרים שבדקו אותה, ופותחו כמה וכמה ורסיות שיושמו בהצלחה רבה בקרב אלפי משפחות ברחבי העולם. דוגמאות לכמה מהורסיות של PMT:

[Russell A. Barkley's Manual](#), [Triple P](#), [The Kazdin Method](#), [The Incredible Years](#) ועוד.

הורסיות של PMT דומות במהותן, ומכילות את המרכיבים העיקריים: תמיכה בהתנהגויות חיוביות (Positive Behavioral Support); הצבת גבולות; וביסוס הקשרים בין ההורים לילדים. גוף המחקר הנרחב הזה הגיע להגדרה מוצקה ואחידה פחות או יותר לגבי אופי ההכוונה להורים.

בשיתוף:

על מנת להגיע לרמה של הבנה מספקת בתחום בעיות התנהגות אצל ילדים, ומתן 'עזרה ראשונה' להורים, אין צורך בזמן למידה רב או משך טיפול ארוך. במקרים הקלים יותר, המהווים את הרוב המכריע של המשפחות, מספיק רקע תיאורטי בסיסי והכשרה מקוצרת. המשתנה החשוב כאן הוא יכולת איש המקצוע להביא את ההורה לשנות את התייחסותו לילדיו בבית. המיומנויות אשר ההורים לומדים במסגרת ההדרכה הינן פשוטות מאוד.

מטרות הקורס

- להעביר ידע מבוסס מחקר אודות הסיבות הגורמות להופעתן של בעיות התנהגות אצל הילדים.
- להציג את שיטת Parent Management Training.
- להכשיר את המשתתפים להעביר את ההדרכה להורים, בעזרת תירגול בפועל על ידי סימולציות ומשחקי תפקידים, וכן העברת ההדרכה לשלוש משפחות במהלך הקורס.

תוצרי הקורס

בסיומו של הקורס, המשתתפים יוכלו להעביר את ההדרכה להורים שחווים בעיות התנהגות קלות עד מתונות אצל ילדיהם, לצורך שיפור התנהגותם בבית עם ההורים, ובסיטואציות חברתיות. הקורס הינו בסיסי. לצורך הבנה והכשרה בטיפול בהפרעת התנהגות או הפרעה מתנגדת-מתמרדת (ODD), יש צורך להשתתף בהכשרה מורחבת.

דרישות נוכחות (%)

100.

שיטת ההוראה בקורס

הוראה פרונטלית, סימולציות.

קהל יעד

רופאי ילדים ומשפחה, אחיות טיפת חלב, מטפלים פרא-רפואיים, אנשי מקצוע מתחומי הבריאות, הטיפול והחינוך העובדים עם ילדים והוריהם.

בשיתוף:

תכנית הלימודים

- מפגש 1: הרצאת מבוא על הדרכת ההורים. מפגש זה יהווה הקדמה ורקע תיאורטי שיעזור למשתתפים להבין את התפתחות השיטה, הרציונל שלה, והחשיבות של הפעלתה.
- מפגש 2: תמיכה בהתנהגויות חיוביות. כיצד לבקש מהילדים באופן שיגביר את הסיכוי להיענות, וכיצד לעודד להמשיך ולהתנהג באופן חיובי.
- מפגש 3: בניית תוכנית עידוד התנהגויות חיוביות בבית.
- מפגש 4: התמודדות עם התנהגויות תוקפניות.
- מפגש 5: התמודדות עם התנהגויות שליליות שאינן תוקפנות, למשל התפרצויות זעם, צעקות, נטייה לווכחות מוגזמת וכיו"ב.
- מפגש 6: סיכום; חזרה ותרגול נוסף; שאלות ותשובות.

חומר קריאה

Kazdin, A. E. (2005). Parent Management Training: Treatment of oppositional, aggressive, and antisocial behavior in children and adolescents. New York: Oxford University Press.

חומר לקריאה נוספת

Dishion, T., Forgatch, M., Chamberlain, P. & Pelham, W. E. (2016). The Oregon Model of Behavior Family Therapy: From Intervention Design to Promoting Large-Scale System Change. Behavior Therapy 47(6), 812-837. <http://dx.doi.org/10.1016/j.beth.2016.02.002>

Dishion, T., Snyder, J. (2015). The Oxford Handbook of Coercive Relationship Dynamics. Oxford University Press.

Dishion, T. J., Stormshak, E. A., & Kavanagh, K. (2011). Everyday parenting: A professional's guide to building family management skills. Champaign, IL: Research Press.

Forgatch, M. S., Patterson, G. R., & DeGarmo, D. S. (2005). Evaluating fidelity: Predictive validity for a measure of component adherence to the Oregon model of parent management training. Behavior Therapy, 36, 3–13. [https://doi.org/10.1016/S0005-7894\(05\)80049-8](https://doi.org/10.1016/S0005-7894(05)80049-8)

בשיתוף:

Kazdin, A. E. (1997). Parent Management Training: Evidence, outcomes, and issues. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 36, 1349–1356.

<http://dx.doi.org/10.1097/00004583-199710000-00016>

Patterson, G., & Chamberlain, P. (1994). A functional analysis of resistance during parent training therapy. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 1, 53–70. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.1994.tb00006.x>

<https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.1994.tb00006.x>

Patterson, G. R., DeGarmo, D. S., & Knutson, N. (2000). Hyperactive and antisocial behaviors: Comorbid or two points in the same process? *Developmental and Psychopathology*, 12, 91–106.

<https://doi.org/10.1017/S0954579400001061>

Patterson, G.R., & Forgatch, M.S. (1985). Therapist behavior as a determinant for client noncompliance: A paradox for the behavior modifier. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 53, 846–851.

<https://doi.org/10.1037/0022-006X.53.6.846>

בשיתוף:

